

ljudovlade. Pri tem mu je tudi pomagala kraljica-mati. Prepis tega popisa se namerava poslati celemu svetu. Na Portugalskem nameravajo razširiti kraljev popis revolucije po letakih, ker so prepričani, da ga listi ne bodo objavili.

Dne 16. t. m. sta kralj Manuel in kraljica-vdova Amalija iz Gibraltara odpotovala na Angleško v Mesto Portsmouth, kraljica mati Marija Pia pa v Italijo. Kralj Manuel je pri slovesu glasno jokal. Ko je stopil kralj Manuel na ladjo, je zaplapolala na isti portugalska zastava. Ob obrežju postavljeni vojaki so izkazali kralju vojaške časti, vojaška godba je svirala portugalsko kraljevsko himno, tudi italijanska križarica je izkazala kralju čast.

Štajerski deželni zbor.

Zadnji teden so se zopet vršila pogajanja v svrhu, da bi mogel deželni zbor delovati. Kakšna ljubezen vlada še v nemških in vladnih krogih nasproti Slovincem, je razvidno iz dejstva, da so Nemci in vlada izključili iz pogajanj vsako gospodarsko vprašanje. S tem je tudi dovolj dokazano, koliko so vredna očitavanja naših nasprotnikov, najsi bodo štajercijanci, liberalci ali slogaši, da je obstrukcija kriva, ker se za Spodnji Štajer v gospodarskem oziru nič ne stori. Ravno nasprotno, obstrukcija je nastala in traja naprej, ker je nemška večina vedno zanemarljiva naše kraje glede najvažnejših in najpotrebnejših gospodarskih vprašanj, kakor so regulacije, ceste, vinogradi itd.

Vlada je predložila le Slovincem in Nemcem nekaj posredovalni predlog glede deželnega šolskega sveta. V predlogu je zadržano, da bi se število sedanjih udov deželnega šolskega sveta pomnožilo za 1 Slovence in za 3 Nemce. S tem pa bi bilo stališče Slovencev v deželnem šolskem svetu le poslabšano, kajti število nemških glasov proti glasom vladnih zastopnikov bi imelo vedno večino in bi vladni zastopniki ne mogli pomagati Slovincem, če bi tudi hoteli. Najzanimivejše na celi stvari pa je, da Nemci tudi tega predloga niso hoteli sprejeti, ker so proti temu, da bi prišel kak Slovenec v deželni šolski svet. Zagrizenost torej še ni odnehala. Samoumevno, da vsled tega tudi slovenski poslanci, ki so se posvetovali dne 14. oktobra v Mariboru, niso mogli nič drugega skleniti, nego da so potrdili, da deželni zbor vsled nemške nestrpnosti še vedno ne more priti do rednega delovanja.

Nemci bi radi, da bi pustili slovenski poslanci deželni zbor vsaj tako dolgo delovati, da se nalozijo ljudstvu novi davki in se poplačajo strašni dolgovi, ki jih je povzročilo slabo nemško gospodarstvo. Za davke in plačevanje dolgov pa slovenski poslanci niso izvoljeni.

Politični ogled.

— Na Dunaju zborujejo avstrijski in ogrski delegati, ki imajo pravico, dovoliti ali ne dovoliti denar, ki se izdaja za skupno vojaštvo, za mornarico, za Bosno in Hercegovino ter za zastopstvo Avstro-Ogrske v drugih državah. Nemški poslanci so zelo zadovoljni, da tako krepko drži zveza z nemško državo, ker ta podpira tudi nemško nadvlado v Avstriji. Slovanski poslanci pa so ravno ta upliv iz rajha grajali, bili so tudi nezadovoljni, kako grdo ravna nemška država z našimi izseljenci in pa z brati Poljaki. Le eden slovanski poslanec se je našel, ki se je izrekel s pohvalo za sedanjo našo politiko proti Nemčiji.

ročilu nekdanj Arimateja, domovina Jožefa Arimatejskega, ki je pokopal Gospoda.

Kmalu potem doseže železnica jeruzalemsko vožnjo čisto ter zavoji v močvirno in nezdravo ravnino, ki je bila pa seveda sedaj v poletni suši suha. Potem se dolina bolj in bolj zožuje, a železniška proga bolj in bolj vzdiguje ter obrača proti vzhodu. Kmalu smo med skalnatim golim gorovjem, kakor je naš Kras. Le tu in tam se vidijo smokve, vinska trta in majhni vrtovi. Na neki postaji — imena se več ne spominjam — nas je nekaj presenetilo, da bi od začudenja padli lahko na hrbet, če ne bi sedeli v kupejih. Vlak je stal na postaji in rjavi Arabčič je ponujal grozdje ter popolnoma razločno klical slovenski: Kupite grozdje! Še danes mi je žal, da je bil fantič predaleč od našega kupeja in vlak se je kmalu pomaknil, da bi mu dal kaj skupiti in poizvedel, kje je vlovil tiste slovenske besede. Uradniki pri železnici so večinoma kristjani, ker je železnica last neke francoske družbe. Vedeli so povsod, da pridejo avstrijski romarji, mogoče je bil na tisti postaji kak Slovan, ker je zlasti Dalmatincev veliko raztresenih po Palestini. Ker smo se vozili mi z drugim vlakom, so morda že romarji prvega vlaka izdali, kakšen jezik govorimo in ga radi slišimo. Prav dobro so nam djale tiste kratke slovenske besede, saj pri nas, na naših velesvetovnih kolodvorih Pragersko, Ptuj itd., ne slišiš slovenske besede in je skoraj ne smeš izgovoriti, če hočeš, da te nemški divjaki ne pretepejo!

Po mnogoterih ovinkih se naposled dolina pred nami nekoliko odpre, nestrpnost smo pogledovali pa uro, in sedaj je bil čas, da mora biti blizu Jeruzalem. Bilo je malo pred 5. uro. Kakor žabe iz mlake, smo tiščali glave skozi okna. Ko smo zagledali neko veliko poslopje — bila je neka ruska cerkev — smo vzkliznili: Jeruzalem! Kmalu nato nas je pozdravil Si-

namreč naš dr. Ploj. Vse nemško časopisje ga hvali zaradi tega govora. Češki poslanec dr. Kramar pa mu je očital, da je to hofratska vladna politika in da zavida Nemce, ker nimajo med seboj moča, ki bi tako govoril o slovenski stvari, kakor je Ploj o nemški. Tudi češki listi napadajo Ploja zaradi njegovega vladnega nemškega stališča. Celo glasilo slovenskih mladoliberalcev ni zadovoljno s Plojem. Tako daleč še pač ni nobeden slovenski poslanec zabredel, da bi se javno laskal našim nemškim sovražnikom. Sedaj bo tudi „Štajerc“ s Plojem zadovoljen.

— Na Hrvaškem se vršijo nove volitve za sabor dne 28. oktobra. Mažaronski ban Tomašič gre s svojo stranko v volilni boj. Opozicionálni Hrvati pa se delijo v kmečko stranko, katero vodi Radič; v liberalno hrvaško zjedinjeno samostalno stranko, katero vodi Tuškan, v krščansko-socialno stranko, katero vodi Horvat, ter v starčevičiansko stranko, katero vodi dr. Mile Starčević. Težko je reči, kdo bo močnejši, ali vlada ali opozicija. Gotovo bo delala vlada z vsemi sredstvi, da si pribori večino.

— Srbski kraljevič Aleksander je nevarno obolet na tifusu. Nakopal si ga je pri letošnjih manevrih. Zdravniki trdijo, da je Aleksandrovo stanje zelo nevarno, da pa ozdravljenje še vendar ni izključeno. Ako bi Aleksander umrl, postal bi zopet princ Jurij kraljevič, ker kralj Peter nima več sinov. Tudi princ Jurij je baje bolan. Kralja Petra kruto zasleduje usoda.

— Svobodomiselci prirejajo po vseh državah shode za umorjenega španskega anarhista Ferrerja. Dogodki na Francoskem in sedaj na Portugalskem jim ne dajo miru, zato se trudijo, da bi po vseh državah vskliklo seme revolucije. Nikdar še niso delali svobodomiselci tako pridno kot sedaj, da razširijo svoje prekucijske nauke med ljudstvom. Boj proti oltarjem in proti prestolom se je začel z besno marljivostjo na vsej fronti. Zato morajo tudi katoličani pridno izvrševati svojo nalogo, moliti in organizirati. Lastno pridno delo bo Bog blagoslovil, da se nam ne bo treba ničesar bati.

— Na Francoskem, kjer je izbruhnil velik štrajk železničarjev, se je vršil zanimiv boj sedanje vlade proti štrajkujočim železničarjem. Sedanji ministrski predsednik Briand, ki je nekdanj vodil sam enak štrajk in zanj hujskal po listih, je sedaj skrajno nasilen in nastopa surovo proti štrajkujočim. Socialni demokratje se torej razločujejo, kadar so na vladnem krmilu in kadar še niso nič več, nego navadni delavci, njihovi nazori se spreminjajo po njihovem plačilu. Vsled nasilnega postopanja vlade je začelo število štrajkujočih pojemati. Na marsikaterih progah se je upeljal zopet reden promet.

Razne novice.

Iz sodne službe. K deželni sodniji v Gradcu sta prestavljena deželno sodna svetnika dr. Fr. Glas v Ptuju in dr. Emil Pregarl-Grundeler pl. Grünbach v Radgoni. Za predstojnika okrajne sodnije v Radgoni je imenovan dr. Artzt-Ruiz, dosedaj namestnik državnega pravdnika v Ljubnem na Gornjem Štajerskem.

Iz železniške službe. Prestavljeni so: Karl Hanzetič, adjunkt v Gradcu, kot postajenač. v Hoče; Anton Lorber, prometni kontrolor v Gradcu, v Maribor, glavni kolodvor; Bertold Rotter, uradniški aspirant v Judendorfu; Ribnico-Brezno; Franc Thörner, asistent v Spielfeldu, v Maribor; Adalbert Gleindek, začasni aspirant v Ernovžu, v Maribor; Janez Zorko, uradniški aspirant na Vidmu, v Sevnico; Jo-

jon in Oljska gora. Se nekaj minut, in vlak je obstal, bili smo v Jeruzalemu, na cilju našega potovanja. Na kolodvoru nas je bilo kakor listfa in trave, turške oblasti nam niso delale prav nikakšnih sitnob, hitro smo se postavili v vrsto, in začel se je naš slovesni vohod v Jeruzalem. Romarji so se razvrstili po skupinah, vsaka s svojim romarskim križem, samo duhovniki smo šli s škofom skupaj po priliki v sredini za kipom Mater božje. Na čelu procesije je nosil romarsko Marijino zastavo štajerski rojak Jos. Lipša od Sv. Križa na Murškem polju, njemu ob strani dva havaza, to je vojaško opremljena turška čuvaja. V nekoliko razdalji so nesli zastavo Marijine družbe iz Trsta, kip Marijin so nesli 4 mladeniči. Iz Sijonske gore, ki stoji nasproti kolodvoru, so krasno zapeli zvonovi nam v pozdrav, naš sprevod se je pomaknil, in iz več kakor 500 grl je zadonela resnobna pesem slovenska o trpljenju Kristusovem: „Daj mi, Jezus, da žalujem — Smrt, trpljenje objokujem“ itd. Videl sem že marsikateri slavnostni sprevod doma in na tujem, ampak naš slavnostni vohod v Jeruzalem prekaša vse. Nismo šli v Jeruzalem s cimbalami, trobentami in bobni, ampak naš počasni korak, milozvočno petje, ta resnoba, polna čustev in miline, se ne da popisati. Naše petje in resnobno obnašanje je napravilo na Jeruzalemcane najboljši vtisek. Ob cesti so stali tu in tam grški in armenski, pa tudi ruski duhovniki, kso morda razumeli naše petje. Gledali so nas z vidnim zanimanjem. Nihče nam ni delal nadleže zaradi slovenskega petja in slovenske trobinice, kakor se godi to v naši domovini, kjer plačujemo davek in smo ravnopravni državljani!

Skozi jalska vrata smo stopili v Jeruzalem, in naša pot je bila naravnost k sv. grobu.

(Dolge prihodnje.)

žel Cugmus, uradniški aspirant v Račah, k Sv. Michaelu; Mat. Svagel, adjunkt v Celju, v Lavis; Janez Stan., asistent v Frohneitenu, v Celje; Rihard Slama, uradniški aspirant v Rimskih toplicah, v Langenwang. Službi sta se odpovedala: Mihael Pinter, asistent na Grobelnem, in Franc Stricelj, uradniški aspirant v Poljčanah.

* **Štajerski dež. zbor.** Ko so se Krivošnjani v Dalmaciji dvignili proti Avstriji, zbijal je „Brencelj“ tudi o njem svoje šale. Kolikor se še spominjam, odgovoril je na vprašanje „Kdo je kriv, da traja ta vstaja tako dolgo?“, približno tako-le: Krivi so Krivošnjani. O naši generali so sedeli cele dni skupaj in so določili tako lep „Kriegsplan“, da bi bili v enem dnevu vsi Krivošnjani na tleh. Pa ti presneti Krivošnjani se nočejo tega Kriegsplanu držati. Ako jih je hotel naš general prijeti tu ali tam, potem so se mu gotovo pomaknili drugam. Tako hudobni so in delajo proti Kriegsplanu, da še prijemajo naše vojake za hrbtom. Hudobci se držijo samo po svojih visokih gorah, v dolino pa nočejo priti, kjer bi jih naši tako lahko natočili. Glejte, take trde in hudobne buče so ti Krivošnjani. Zato pa so oni krivi vse te nesreče, ki bo prista nad nas in naše cesarstvo. — Na to šalo, pravim, se spominjam, ko berem, kar pišejo nemški časnikarji o slovenski obstrukciji. Da ne more delovati deželni zbor, tega so krivi ti neumni Slovinci, ki nočejo pustiti, da bi jih pohrustali Nemci. O kako lep „Kriegsplan“ so si izmislili Nemci, pa ti „zatrancani“ Slovinci — ne grejo na lim. „Die windische Dickköpfigkeit hat wieder gesiegt“, tako pravi novi štajerski kmečki list: „Illustrierter Haus- und Bauernfreund“. Kdo se ne smeji tem neumnostim!

* **Ivan Hribar**, bivši ljubljanski župan, je odložil predsedništvo napredne stranke v Ljubljani.

* **Pomnožitev orožništva.** Domobranksko ministrstvo namerava pomnožiti orožništvo, posebno v južnih krajih države. To bo zopet občutno breme za dežele, ker morajo skrbeti za stanovanja orožnikom.

* **Povišanje števila novincev** za vojno mornarico se poviša za letos na 11.060 mož. V teku štirih let se misli povišati to število na 14.000.

* **Zadružna šola.** Dne 1. novembra se otvori zopet zadružna šola v Ljubljani. To bo že v tretje, da se zberejo na tej šoli kmečki mladeniči, sinovi posestnikov in tajniki zadrug. Proučiti hočejo zadružništvo, da bodo mogli sodelovati pri zadrugah, hranilnicah in posojilnicah, hočejo pa tudi razširiti svoje obzorje, naučiti se trgovskega poslovanja, in sploh spopolniti svoje znanje. Zadružna šola se vrši samo po zimi, in sicer od 1. novembra do 30. aprila, ko posestnik lahko pogreša svojega sina. Stroški znašajo k večjemu 300 K, ker ni treba razum vpisnine, ki znaša 5 K, plačati nobene šolnine. Sprejme se vsak kmečki mladenič, ki je dovršil ljudsko šolo in je star najmanj 16 let. Prošnje, katerim je treba priložiti krstni list, šolsko izpustnico in 5 K vpisnine, je treba poslati na naslov: Ravnateljstvo Zadružne šole v Ljubljani.

* **Izgon avstrijskih eiganov** iz Italije. Splošno se sodi, da so zanesli eiganii kolero v južno Italijo. Vsled tega je sklenila laška vlada, izgnati iz svoje države vse one eiganie, ki nimajo laškega državljanstva. Umevno je pri tem, da bodo te čete skušale prestopiti avstrijsko mejo, pri čemur se kaj lahko zgodi, da zaneso kolero tudi v našo državo. Oblastva so spričo te nevarnosti odredila najstrožje nadzorovanje vseh onih eiganov, ki bi ali naravnost ali po ovinkih skušali priti v naše dežele, bodisi iz Laškega, bodisi iz Ogrskega in Hrvaškega. Brez pravih potnih izkazov se jim mora prihod v deželo brezobzirno zabraniti, obenem pa nemudoma obvestiti o teh pojavih pristojno višjo oblast.

Posledica nemških nasilstev pri otvoritvi Slov. doma v St. Ilju. Dne 14. t. mes. je bil obsojen pri mariborski okr. sodniji 16letni J. Hernet, ker je na dan otvoritve psoval mimo Südmarkhoda domov se vračajočega slovenskega trgovca / gospoda Šoštarica iz Maribora. Obsojen je bil na 12 ur zapora in mora plačati tudi oba zagovornika. Zahvalit naj se gre mladi Hernet protestantovskemu Mahneru, če bo moral kašo pihati. Konečni vtis vse zadeve je lepa slika, ki jo mora imeti vsak o nemški „kulturi“ in „vzgoji“.

* **Narodnjaštvo pri liberalcih.** Ne samo enkrat, pogosto smo že pribili, da vse kričanje liberalcev o veliki ljubezni do slovenstva ni prav nič vredno. Včasih so se kazali liberalci na take opazke navidezno razžaljeni, še večkrat so pa očitaneje molče požrli in trbili svojo pesem po starem naprej. Za nas je bilo dosti, da jih je ljudstvo spoznalo in jim ni verjelo več, da bodo liberalci kdaj sami v svojih listih potrdili naša očitavanja nasproti liberalnim kolovodjem, na to odkrito povedano, niso mislili, a zgodilo se je drugače. Vsa greh mora dobiti svojo kazen. Dokler so bili liberalci edini, so hvalili drug drugega, četudi so se dobro medsebojno spoznali. Ko pa je prišlo sedaj na Kranjskem do razdora, počila je bomba, in danes ni v liberalnem časopisju brati drugega, kakor tako ostro medsebojno napadanje in očitaneje, da je v primeri s tem pisanjem bilo naše pisanje skrajno prizanesljivo. Stari liberalci so napovedali mladim liberalcem boj na nož, in danes je boj v listih že razvit. Očitajo si med seboj lažljivost, dobičkaželjnost, narodno izdajstvo in vse mogoče druge grehe. Bratci se poznaajo med seboj.

* **Knjižnica S. K. S. Z.** v Mariboru. Knjige se izposojujejo le: Ob četrtkih od 4. do 5. ure popoldne, in ob nedeljah od 8. do 9. ure dopoldne.